

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح معافیت مدارس خیرین مدرسه ساز از پرداخت عوارض
شهرداری و انشعابات »

مشخصات طرح

مقدمه

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۱۵

شماره چاپ:

۱۴۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۵/۱۷

پس از پیروزی انقلاب اسلامی خیرین نقش برجسته‌ای را در احداث فضاهای آموزشی داشته‌اند به گونه‌ای که سالیانه حداقل ۲۰ درصد و گاهی تا ۳۴ درصد ساخت و ساز فضاهای آموزشی را برعهده داشته‌اند و از تسهیلاتی هم برخوردار بوده‌اند. این تسهیلات گاهی در قوانین برنامه و گاهی در قوانین بودجه آمده است. در ماده (۲۲) قانون برنامه پنجم، مجلس، دولت را مکلف به تنظیم و اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه ساز نموده است. در سنوات گذشته هم در قوانین بودجه تسهیلاتی مانند معافیت از پرداخت عوارض به شهرداری‌ها و یا معافیت از پرداخت حق انشعاب آب، گاز، برق و فاضلاب برای مدارس در نظر گرفته می‌شد که مدارس خیرساز نیز از آن بهره‌مند می‌شدند. در بند «۸۸» قانون بودجه سال ۱۳۹۱ این معافیت‌ها صرفاً برای مساجد، حسینیه‌ها و دارالقران و اماکن دینی اقلیت‌ها در نظر گرفته شد، لذا آموزش و پرورش و از جمله این مدارس از این تسهیلات محروم شدند. در راستای تشویق خیرین طرح دوفوریتی معافیت مدارس مشارکتی (خیرساز) از عوارض شهرداری و حق انشعاب آب، گاز، برق و فاضلاب به مجلس شورای اسلامی ارائه گردید و با قید یک فوریت در تاریخ ۱۳۹۱/۵/۸ اعلام وصول شد و به کمیسیون اقتصادی به‌عنوان کمیسیون اصلی و کمیسیون‌های آموزش و تحقیقات، انرژی و شوراهای و امور داخلی ارجاع گردید.

نام دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مطالعات زیربنایی

مطالعات برنامه و بودجه

مطالعات حقوقی

پیشینه قانونی

برخی از معافیت‌های قانونی که تاکنون در قوانین برنامه و قوانین بودجه آمده و به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم نسبت به مدارس ساخته شده توسط خیرین اعمال شده است به قرار ذیل است:

۱. مواد (۱۴۴) و (۱۴۶) قانون برنامه سوم، ماده (۱۴۴) بندهای «الف» و «ب»، معافیت از پرداخت عوارض و مالیات و ماده (۱۴۶)، معافیت واحدهای آموزشی و پرورشی از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری‌ها،
۲. ماده (۵۱) قانون برنامه چهارم (تنفیذ بندهای «الف» و «ب» ماده (۱۴۴) قانون برنامه سوم)،
۳. قانون بودجه سال ۱۳۸۶ (بند «ل» تبصره «۱۹» معافیت مدارس روستایی برای یکبار و یک انشعاب از پرداخت حق انشعاب آب، دفع فاضلاب، برق و گاز)،
۴. تبصره ماده (۲۲) قانون برنامه پنجم (الزام دولت به اجرای سیاست‌های حمایتی از خیرین مدرسه ساز)،
۵. بند «۶۲» قانون بودجه سال ۱۳۸۸ (معافیت آموزش و پرورش و واحدهای تابعه از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری‌ها)،
۶. بند «۱۸» قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (معافیت مدارس از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری‌ها)،
۷. بند «۱۱۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۰ (بند «۱۱۲» - معافیت کلیه مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی از پرداخت هرگونه عوارض به شهرداری‌ها و هزینه‌های مربوط به حق انشعاب آب، برق و فاضلاب).

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۲۵۷۲-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۷/۴

نقاط قوت طرح

۱. تحقق اصول سوم، سی ام و چهل و سوم قانون اساسی در خصوص آموزش و پرورش نیازمند مشارکت و حمایت‌های دولت و رویکردهای قانونی می‌باشد.
۲. با توجه به فعالیت‌های گسترده خیرین مدرسه‌ساز و نقش آنها در ساخت و ساز فضاهای آموزشی، معافیت از عوارض یا حق انشعاب، تشویق و تسهیل مناسبی برای خیرین مدرسه‌ساز است.

نقاط ضعف طرح

۱. قید تأمین هزینه عوارض شهرداری‌ها و حق انشعابات از محل بودجه سالیانه وزارت آموزش و پرورش، اصل طرح را بلااثر می‌کند، زیرا در شرایط فعلی، هزینه اکثر مدارس ساخته شده با مشارکت خیرین، از محل بودجه وزارت آموزش و پرورش تأمین می‌شود. مگر اینکه به جای وزارت آموزش و پرورش، دولت موظف به تأمین این هزینه‌ها گردد.
۲. افزایش میزان سهم خیرین از حداقل ۳۰ درصد در طرح پیشنهادی اولیه به حداقل ۵۰ درصد هزینه ساخت، سبب می‌شود که حدود نیمی از جمعیت خیرین مدرسه‌ساز از این تسهیلات محروم شوند.
۳. عبارت «برقراری انشعاب متناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه» (در تبصره ماده واحده) مبهم است و امکان تفسیر به رأی دارد.
۴. اصلاح سطر آخر ماده واحده اولیه و افزودن عبارت «در قالب بودجه‌های سنواتی» شبیه مغایرت با قانون اساسی دارد.

جمع‌بندی

از مجموع گزارش‌های کمیسیون‌ها، پیشنهاد کمیسیون انرژی مبنی بر الحاق متن «دولت موظف است معادل هزینه انجام شده در بودجه سال بعد دستگاه‌های مربوطه منظور نماید» مناسب‌تر است. هرچند که شبیه مغایرت با قانون اساسی را دارا می‌باشد.